

12. 7. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Víte, co čeká Vaši společnost po 1. lednu 2014?

Kvapem se blíží přelomové datum pro právní prostředí v České republice, které přinese nepřehledné množství změn, a to i ve vztahu k fungování obchodních korporací (označení pro obchodní společnosti a družstva podle nové úpravy). Tyto změny dopadnou i na již existující společnosti, které vznikly za současného obchodního zákoníku. Máte představu, jaké povinnosti zavádí nová právní úprava pro staré společnosti a co všechno přechod na novou právní úpravu přináší?

Nesoulad zakladatelských dokumentů s novou právní úpravou

Podle ustanovení § 777 odst. 1 zákona o obchodních korporacích („ZOK“) se dnem 1. ledna 2014 automaticky ruší ujednání společenských smluv resp. zakladatelských listin, která jsou v rozporu s donucujícími ustanoveními ZOK. Každá společnost si musí zkontrolovat svůj zakladatelský dokument a zjistit, která ustanovení jsou v rozporu se ZOK a přijmout příslušné změny. Nové znění zakladatelského dokumentu musí následně každá společnost založit do sbírky listin. Na tuto proceduru poskytl zákonodárce lhůtu do 1. července 2014.

Pokud společnosti výše uvedeným povinnostem nedostojí, a to ani v dodatečně lhůtě stanovené soudem, může dojít až ke zrušení obchodní společnosti a její likvidaci.

Samozřejmě nelze asi očekávat, že by soudy po 1. červenci 2014 začaly hromadně rušit existující společnosti, přinejmenším z toho důvodu, že jsou již tak dost přetížené. Ani v minulosti k takovým razantním opatřením nedocházelo při podobných změnách. Také není v tuto chvíli zřejmé, jakou dodatečnou lhůtu budou soudy pro nápravu společností určovat.

Podle jaké úpravy se budou řídit již existující společnosti?

Na otázku, jakou úpravou se budou řídit existující společnosti, dává poněkud nejasnou odpověď ustanovení § 777 odst. 4 ZOK. Pokud společnost vznikla za účinnosti současného obchodního zákoníku, bude se řídit ustanoveními tohoto zákona, která upravují práva a povinnosti společníků, a to za předpokladu, že tato ustanovení nebudou v rozporu s donucujícími ustanoveními ZOK, nebo pokud se od nich společníci neodchýlí ve společenské smlouvě. V praxi to bude tedy znamenat, že již existující společnosti se budou řídit oběma zákony a posuzovat v každém jednotlivém případě, zda daná záležitost odporuje či neodporuje donucujícímu ustanovení ZOK, což jistě není lákavá představa. Existující společnosti by tedy musely každý jednotlivý případ posuzovat podle následujících hledisek:

- kogentní ustanovení ZOK;

- kogentní ustanovení obchodního zákoníku;
- ustanovení zakladatelského dokumentu sepsaného podle obchodního zákoníku;
- dispozitivní ustanovení obchodního zákoníku;
- dispozitivní ustanovení ZOK.

Zákonodárce však umožnil se této nejistotě vyhnout. Obchodní korporace mohou změnit své zakladatelské listiny (resp. společenské smlouvy) a podřídit se zcela úpravě zákona o obchodních korporacích. Tato skutečnost se bude zapisovat do obchodního rejstříku. Na zmíněné kroky mají společnosti lhůtu do 1. ledna 2016.

Pokud dotčené společnosti v určeném čase příslušné změny nestihnou provést, čeká je patrně nikdy nekončící posuzování obou předpisů, neboť ZOK žádné jasné řešení nenabízí. Lze ale jít cestou dodatečné úpravy zakladatelského dokumentu, který se výslovně podřídí úpravě podle ZOK. Nicméně takovou skutečnost již zřejmě nepůjde zapsat do obchodního rejstříku.

Pozor na smlouvy o výkonu funkce

Zákonodárce dále včlenil mezi úpravu týkající se přechodu existujících společností na ZOK, také úpravu řešící smlouvy o výkonu funkce a o odměně. I pro ně platí, že se musí přizpůsobit nové právní úpravě ve lhůtě šesti měsíců ode dne nabytí účinnosti ZOK. Pokud se tak nestane, bude se považovat výkon funkce za bezplatný!

V této souvislosti je jistě vhodné upozornit na skutečnost, že ZOK v § 59 odst. 3 nově zavádí pravidlo, že **není-li odměňování ve smlouvě o výkonu funkce sjednáno v souladu se ZOK, platí, že je výkon funkce bezplatný** (kromě případů vyjmenovaných v § 59 odst. 4 ZOK, které chrání členy statutárního orgánu před nečinností korporace). To je oproti současné právní úpravě výrazná změna, neboť v současnosti platí, že **není-li výslovně sjednán bezúplatný výkon funkce, je výkon funkce úplatný**.

Závěrem

Jak je z výše uvedeného zřejmé, přináší nová právní úprava mnoho novinek a změn a každá společnost by se měla ve vlastním zájmu na tyto změny připravit. Na druhou stranu je ale zřejmé, že nastudovat nové právní předpisy není pro neprávnický (ale ani pro právně vzdělané jedince) jednoduchou záležitostí.

Mgr. Ing. Michal Růžička

[Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Oasis Florenc
Pobřežní 12

186 00 Praha 8

Tel.: +420 255 706 500

Fax: +420 255 706 550

e-mail: paha@dhplegal.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zákon Lugovéhoho: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)